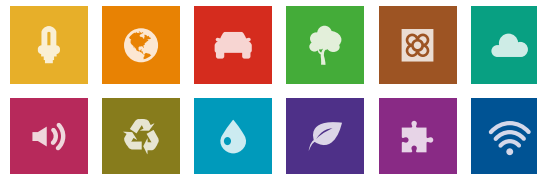

Barcelona, ciutat compromesa amb el medi ambient

Ambientalització municipal i economia verda

L'Ajuntament de Barcelona, referent ambiental per a la ciutat

- 133 **Infografia resum**
- 134 **10.1 Visió, reptes i oportunitats**
- 135 **10.2 Context general i situació actual**
 - 136 10.2.1 L'Ajuntament de Barcelona, referent en la compra pública responsable
 - 136 10.2.2 Coordinació amb les principals administracions públiques catalanes
 - 136 10.2.3 Impuls de l'ambientalització de la contractació pública
 - 136 10.2.4 L'Ajuntament consumeix productes i serveis ambientalment amigables
 - 138 10.2.5 Creació de llocs de treball d'alt valor afegit
- 139 **10.3 Mesures realitzades per ambientalitzar l'ajuntament**
 - 139 10.3.1 Criteris ambientals en la contractació i adquisició de productes i serveis
 - 140 10.3.2 Gestió eficient de l'aigua i l'energia per a usos municipal
 - 142 10.3.3 Integració de la sostenibilitat als esdeveniments i als parcs i jardins de la ciutat
 - 143 10.3.4 L'Ajuntament vol esdevenir smart
 - 143 10.3.5 Participació, coresponsabilitat i formació per a tots els agents
 - 143 10.3.6 Pla Estratègic de Sostenibilitat de la Gerència de Prevenció, Seguretat i Mobilitat per a la transició cap a l'economia verda.
 - 143 10.3.7 La certificació Biosphere avala Barcelona com a destí turístic sostenible
- 144 **10.4 Objectius i mesures de futur**
 - 144 10.4.1 Barcelona continuarà avançant en l'ambientalització de la seva activitat

Ambientalització municipal i economia verda

Visió de futur

Liderar el canvi cap a un model més sostenible amb el propi exemple

Situació actual

Turisme i mobilitat ▶

Certificació 'Biosphere World Class Destination'

Ambientalització de la flota de vehicles de la contracta de neteja i recollida de residus

Contractació ▶

100 % dels contractes municipals amb criteris ambientals obligatoris

100 % de les escoles bressol municipals ofereixen aliments procedents de l'agricultura ecològica

Productes i serveis ambientals ▶

70 % del paper consumit és reciclat

78 % de la fusta consumida té alguna **certificació de gestió sostenible**

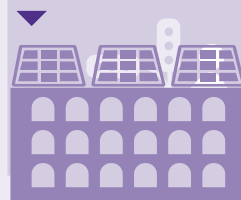

Línies de treball

Ambientalització de contractes i compres
'Nova mesura de govern'
'Nou decret d'alcaldia'

Gestió eficient de recursos i equipaments
'Monitorització i estalvi energètic en edificis municipals'

Planificació sectorial
'Pla estratègic de sostenibilitat de la gerència de prevenció, seguretat i mobilitat'

Treball en xarxa i intercanvi d'experiències
'Smart-spp' 'Procura plus'

Formació i sensibilització als treballadors
'Campanya A l'Ajuntament com a casa'

10.1 Visió, reptes i oportunitats

Visió de futur

L'Ajuntament de Barcelona vol liderar el canvi cap a un model més sostenible amb el seu propi exemple, sent així coherent amb el missatge que transmet a la ciutadania.

Existeix un ferm compromís municipal amb la sostenibilitat i l'autosuficiència local i global per reduir l'impacte ambiental i social causat pel consistori. Per aconseguir-ho, l'Ajuntament vol impulsar una economia i una producció sostenibles, utilitzant el potencial de l'Administració com a consumidor responsable, i incrementar la coherència ambiental i social de l'Ajuntament.

Des de fa temps l'Ajuntament de Barcelona ha assumit el compromís ferm d'afavorir l'acció social i el respecte pel medi ambient en la seva activitat i gestió. Un àmbit prioritari d'actuació és l'ambientalització de la seva pròpia organització.

- **L'Ajuntament de Barcelona és una organització compartimentada i deslocalitzada**, amb aproximadament 12.000 treballadors i una estructura del consistori amb un gran nombre de departaments i divisions per gestionar la ciutat que en fan complexa la coordinació. A més, la localització d'aquests en més d'un miler d'edificis i/o instal·lacions dificulta la comunicació entre ells i alenteix les relacions.
- **L'Ajuntament de Barcelona avança cap a una nova cultura organitzativa** que aporta una major transversalitat en la gestió. La coordinació i l'expansió de l'estratègia de sostenibilitat a tota l'organització és un dels majors reptes del programa Ajuntament + Sostenible.
- **Barcelona té una població cada cop més sensibilitzada**. La població de Barcelona, en general, i els treballadors municipals, en concret, estan cada cop més sensibilitzats amb els aspectes ambientals. L'Ajuntament ha fet un esforç de comunicació interna (i també dirigida a la ciutadania en general) i de sensibilització que ha possibilitat uns millors resultats de la gestió ambiental en els diferents àmbits d'actuació.
- **L'Ajuntament de Barcelona té una dimensió prou gran** com perquè les seves accions, a més de ser un exemple per a d'altres sectors de la població, tinguin també una repercussió real de millora ambiental de la ciutat en àmbits com la qualitat de l'aire, el soroll o la mobilitat, entre d'altres.
- **L'Ajuntament de Barcelona disposa d'un ampli ventall de mitjans de comunicació i informació propis** (flotes captives, canals d'informació als edificis i metro, etc.) que faciliten la transmissió de missatges i conseqüentment del caràcter exemplificador de les mesures internes.

10.2 Context general i situació actual

En el procés de transició cap a la sostenibilitat, l'Ajuntament de Barcelona té la responsabilitat principal d'impulsar polítiques i programes que incorporin criteris socials i ambientals. Aquesta estratègia és important per tal de reduir el propi impacte de l'activitat pública i per incentivar la producció sostenible utilitzant el potencial de l'administració com a consumidor responsable i també pel seu paper exemplificador.

La Unió Europea fomenta i regula un tipus de contractació pública anomenat “compra pública socialment responsable”. La despesa pública en productes i serveis suposa el 19% del PIB europeu, dada que reflecteix l'enorme potencial que l'administració pública té a l'hora de reformar les cadenes de subministrament i impulsar un canvi en els mercats. Amb la publicació de la Directiva 2004/18/CE del Parlament Europeu i del Consell¹, de 31 de març de 2004, sobre coordinació dels procediments d'adjudicació dels contractes públics d'obres, de subministrament i de serveis, la Unió Europea va dur a terme una actualització de les normes que regien els contractes públics, fonamentada en els principis vigents

¹ El març de 2014 el Diari Oficial de la Unió Europea té previst publicar una nova directiva sobre contractació pública que els estats membres hauran d'incorporar. La directiva exigirà que els contractes públics compleixin les obligacions aplicables en matèria ambiental, social o laboral establertes en el Dret de la Unió i en els convenis de l'OIT sobre llibertat sindical, treball forçós, edat mínima i treball infantil, discriminació i igualtat de remuneració, entre altres acords.

en el mercat interior, però introduint novetats en un esforç de simplificació, harmonització i modernització. Amb aquesta actualització, s'autoritza l'ús de criteris mediambientals i de sostenibilitat.

L'any 1995, l'Ajuntament va aprovar l'adhesió a la Carta d'Aalborg, un primer pas cap a la creació de l'Agenda 21 local. Després d'un intens procés participatiu, Barcelona va concretar la seva Agenda 21 en el Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat ⊕, un document àmpliament consensuat que definia els objectius i les línies d'acció per al període 2002-2012. A finals de 2012 es va actualitzar el contingut del Compromís amb la participació dels signants per al període 2012-2022 (Vegeu capítol 11. Coresponsabilitat ⊕). L'Ajuntament, com a signant del Compromís, ha desenvolupat el programa Ajuntament + Sostenible (Programa A+S), a partir de l'experiència positiva del programa Oficina Verda.

El Programa A+S ⊕ és liderat per Hàbitat Urbà i treballa de manera transversal amb la resta de sectors, districtes i instituts municipals. Pretén millorar la sostenibilitat ambiental i social del funcionament quotidià dels serveis i dependències municipals. Els objectius estratègics es van definir l'any 2010 en la Convenció A+S, un procés participatiu intern d'un any de durada que va involucrar més de 300 empleats del consistori. Els objectius de tipus social i ambiental, concretats en 30 línies d'actuació,

guien el programa d'ambientalització interna a mig i llarg termini (2020). El programa contempla des de la compra i la contractació de productes i serveis fins a les obres d'urbanització, construcció o rehabilitació d'edificis i l'ambientalització d'esdeveniments.

El canvi cap a un Ajuntament més sostenible es reforça amb les següents normatives internes aprovades: la Mesura de govern sobre l'ambientalització dels serveis municipals (2001), la Mesura de govern sobre l'ambientalització dels contractes municipals (2006) per generalitzar la incorporació de criteris ambientals en la contractació i les dues Mesures de govern sobre contractació responsable (2008 i 2013) per incloure els aspectes ambientals i socials i detallar-ne la incorporació en la contractació pública i la Mesura de govern d'estalvi i eficiència energètica a les instal·lacions municipals, de la qual en va derivar l'aprovació d'un d'Autosuficiència Energètica dels Edificis Municipals (PAEEM) (2009). El 2013 també es va aprovar el Decret d'Alcaldia per a la contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals.

La participació del Programa A+S en projectes i xarxes regionals i internacionals representa una oportunitat per intercanviar les millors experiències: Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat ⊕, Procura + Campaign ⊕, SMART SPP ⊕, Sustainable Timber Action ⊕,

Projecte LandMark⁺, Electronics Watch⁺, Clean Clothes Campaign⁺, Eurocities⁺, entre d'altres. Així mateix també es col·labora estretament amb altres actors clau de la ciutat com universitats, associacions de fabricants, proveïdors, ONG, etc.

10.2.1 L'Ajuntament de Barcelona referent en la compra pública responsable

Reconeixements rebuts. En reconeixement del seu paper en aquest àmbit, el consistori ha rebut els següents reconeixements: premi al millor exemple de bones pràctiques en compra pública verda al Seminari de Compra Pública Verda d'Avilés (2006); cas escollit com a bones pràctiques pels Premis Europeus del Sector Públic (EPSA Awards 2011); premio Diamante de la compra concedit per l'Asociación Española de Profesionales de Compras, Contratación y Aprovisionamientos (2012) en la categoria de Sostenibilitat i un accèssit en la categoria de Sector Públic.

EPSA és un premi obert a tots els nivells de l'administració pública d'Europa que té l'objectiu de donar a conèixer experiències, fer-les transparents, accessibles i utilitzables.

10.2.2 Coordinació amb les principals administracions públiques catalanes

Grup de treball per integrar la compra pública responsable. El 2012 es va crear un grup de treball format per representants de l'Ajuntament de Barcelona, la Diputació de Barcelona i la Generalitat de Catalunya, amb l'objectiu d'integrar la compra pública socialment responsable com a eix transversal en les compres i contractacions de l'Administració catalana a través de l'exigència de criteris socials als proveïdors en els seus plec de contractació i també de sensibilitzar-los sobre el respecte dels drets socials (laborals, principalment) en la seva cadena de producció.

10.2.3 Impuls de l'Ambientalització de la contractació pública

Impuls dels contractes ambientalitzats. El 100% dels contractes municipals incorporen criteris ambientals de caràcter obligatori, com ara l'obligació del contractista d'assegurar la correcta gestió ambiental del servei o la inclusió dels riscos sobre el medi ambient com a faltes greus. El 37% inclou com a mínim un criteri ambiental opcional, per exemple la possibilitat de demanar sol·licitud tècnica en el camp ambiental o de donar punts per les millores ambientals. L'any 2010 els contractes ambientalitzats van representar un volum econòmic de 43 milions d'euros, equivalent al 96% de la despesa municipal i al 71% dels plec d'aquests grups de productes.

10.2.4 L'Ajuntament consumeix productes i serveis ambientalment amigables

Foment de la compra pública verda. D'acord amb els productes i els serveis identificats per la Comissió Europea com a prioritaris per implementar la compra pública verda (COM/2008/400), actualment els principals contractes de paper, serveis de neteja, equips informàtics, transport, mobiliari, electricitat, alimentació, tèxtils i jardineria inclouen clàusules ambientals.

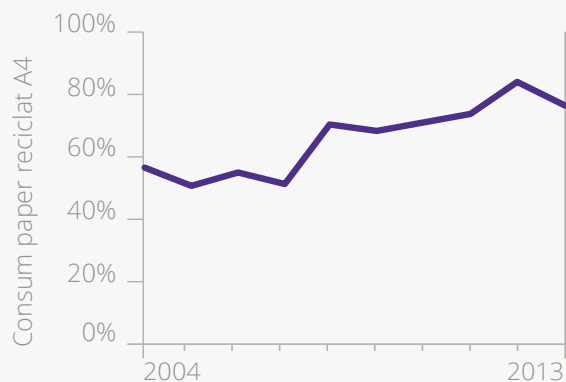
Des de fa anys l'Ajuntament prioritza l'adquisició de productes i serveis ambientalment respectuosos.

→ **Fusta.** Durant el període 2004-2012, dels 8.437,73 m³ de fusta adquirits, i dels quals es disposa d'informació, el 78% presenta algun tipus de certificació de gestió sostenible o de documents que acrediten que es troba en procés de certificació i una cinquena part de la fusta presenta certificat d'origen.

→ **Productes de neteja i recollida de residus.** El contracte de neteja dels edificis municipals inclou l'ús de productes menys tòxics, la recollida selectiva i la reducció dels residus generats.

→ **Aliments.** El servei d'alimentació de les escoles bressol municipals incorpora aliments que provenen de l'agricultura ecològica.

El consum de paper reciclat representa més del 75% del consum total de paper.

→ **Paper.** Es treballa en dues direccions: minimitzar el consum total de paper (s'ha reduït un 35% respecte l'any 2009) i que aquest sigui reciclat.

→ **Equips electrònics.** Els equips adquirits pel consistori compleixen criteris d'eficiència energètica i disposen de la certificació Energy Star i/o TCO, entre altres criteris ambientals.

→ **Tèxtil.** La inclusió de criteris ambientals i socials en els plecs de compra de vestuari són un referent. El vestuari de treball del personal de Parcs i Jardins i de BSM incorpora criteris ambientals per als teixits, minimitzant l'ús de substàncies tòxiques durant la fabricació del teixit i fomentant l'ús de fibres procedents de l'agricultura ecològica.

En l'àmbit de la sostenibilitat a la via pública, destaca l'adquisició de contenidors adaptats a les persones amb discapacitat i l'ambientalització de la flota amb la incorporació de vehicles híbrids i elèctrics. I pel que fa a l'ambientalització de les obres, s'han aconseguit reduir el soroll i les emissions contaminants, entre altres aspectes.

Implantació de sistemes de gestió ambiental. Actualment, quatre organitzacions municipals amb més de 12.000 treballadors implicats estan certificades d'acord amb el sistema de gestió ambiental ISO 14001.

El 2013 la despesa de l'Ajuntament de Barcelona en manteniment urbà i medi ambient va ser de 445,2 M€, la qual cosa representa un 924,21% respecte del pressupost de l'any (despeses corrents).

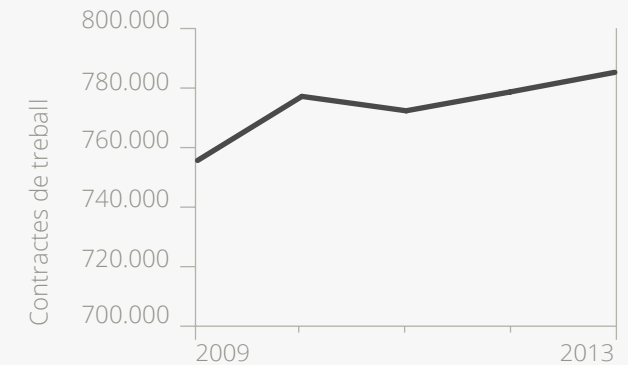
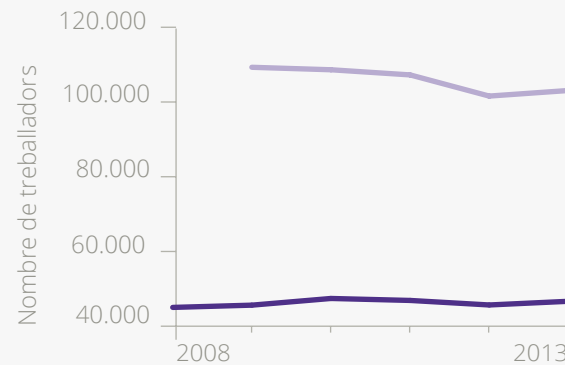
Organisme	Àmbits d'actuació amb certificació ISO 14001
Hàbitat Urbà	Gestió i manteniment de les zones verdes públiques i arbrat viari de la ciutat de Barcelona, neteja urbana, manteniment del paviment i de les estructures vials, mobiliari i senyalització, manteniment de l'enllumenat públic, control de la ventilació en els túnels, manteniment d'escales mecàniques i ascensors, manteniment i control del sistema de sanejament urbà, neteja de les aigües de bany del litoral, manteniment de fonts públiques, artístiques i lluminoses, aprofitament d'aigües freàtiques, activitat de control del soroll, activitats de promoció ambiental, activitats administratives pròpies de l'àrea, manteniment de l'edifici de la seva seu.
Transports Metropolitans de Barcelona (TMB)	Gestió d'autobusos a la via pública.
Clavegueram de Barcelona (CLABSA)	Gestió del clavegueram mitjançant un sistema integrat de qualitat ambiental.
Barcelona de Serveis Municipals (BSM)	Divisions de l'Anella Olímpica (Palau Sant Jordi i Estadi Olímpic) i Montjuïc-Fòrum (activitats de gestió del Parc de Montjuïc i Parc del Fòrum).

10.2.5 Creació de llocs de treball d'alt valor afegit

Barcelona acull sectors d'activitat d'alt coneixement. Els sectors empresarials relacionats amb les noves tecnologies de la informació i el coneixement, l'economia verda, l'economia social, la biotecnologia o la sostenibilitat, entre d'altres, són nínxols de creació d'ocupació que permeten valorar el grau de desenvolupament i d'innovació de la ciutat. El 22@Barcelona acull part d'aquests perfils professionals.

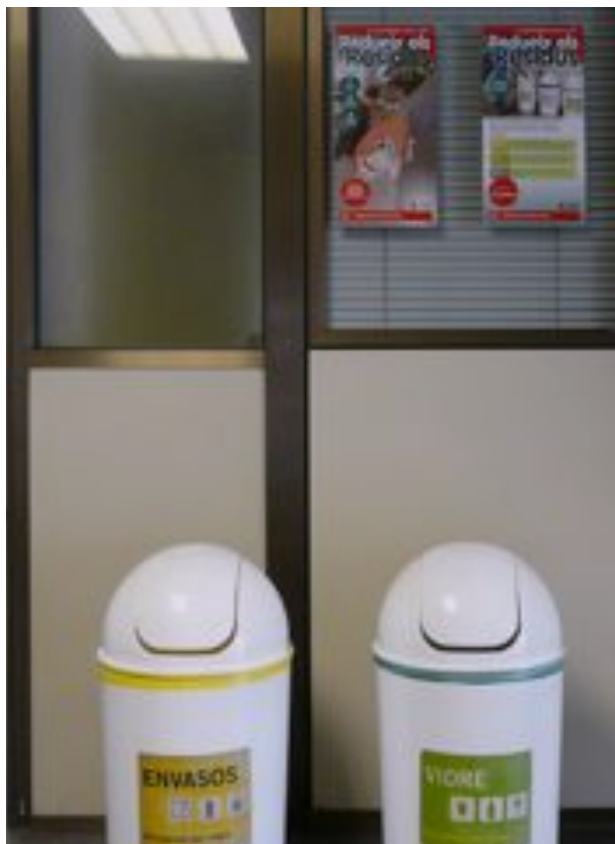
La creació de llocs de treball és una de les principals prioritats de l'Ajuntament de Barcelona, qui aposta per l'economia social i la tecnologia com a generadores de benestar per aconseguir-ho.

La creació de llocs de treball d'alt valor afegit s'ha mantingut relativament estable tot i l'impacte de la crisi econòmica en l'ocupació.

- **Sectors creatius**, inclou les següents activitats: confecció de peces de vestir, indústria del cuir i del calçat; arts gràfiques i impressió; edició; cinema, vídeo i música; ràdio i televisió; software, videojocs i edició electrònica, arquitectura i enginyeria; recerca i desenvolupament; publicitat; disseny i fotografia, escriptors, arts escèniques, arts visuals i artesans; i activitats relacionades amb el patrimoni.
- **Sectors de tecnologia punta**, inclou les següents activitats: cinema, vídeo i música; ràdio i televisió; telecomunicacions, serveis de tecnologies de la informació; serveis d'informació; i recerca i desenvolupament.

10.3 Mesures realitzades per ambientalitzar l'ajuntament

En les oficines de l'Ajuntament de Barcelona es fomenta la recollida selectiva amb la instal·lació de contenidors de separació de residus per a les diferents fraccions.

El compromís de l'Ajuntament amb l'ambientalització s'ha anat consolidant en els darrers anys amb successives normatives internes que promouen la contractació responsable, així com també amb accions de millora impulsades en el marc del programa Ajuntament + Sostenible.

10.3.1 Criteris ambientals en la contractació i adquisició de productes i serveis

Nova Mesura de govern i nou Decret d'Alcaldia

L'any 2013 s'aprova una nova Mesura de govern sobre contractació responsable així com el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals. El decret és d'aplicació als contractes del sector públic que subscriuguin l'Ajuntament de Barcelona i les entitats dependents que tenen condició de poder adjudicador.

L'impuls a la contractació responsable a gran escala dona coherència entre la política social i ambiental del govern i la contractació i compra de serveis i productes.

Ambientalització de les oficines

D'acord amb la Instrucció als serveis per a l'ús de paper reciclat (2002) i amb el Decret d'Alcaldia sobre política responsable de compra de fusta (2004), des del Programa A+S es treballa per utilitzar paper reciclat i minimitzar el consum total de paper, mitjançant mesures com la distribució de safates per a la reutilització de paper, l'establiment per defecte de la impressió a doble cara, l'ús de les noves tecnologies o la minimització del consum de paper en la difusió d'informació. Pel que fa al material d'oficina, l'homologació per part de l'Ajuntament inclou alguns articles amb característiques ambientals positives. Per últim, el consistori impulsa la campanya de sensibilització "A l'Ajuntament com a casa", centrada en la participació activa dels treballadors/es en la recollida selectiva i l'estalvi d'aigua, energia i altres recursos.

Millora ambiental del plec de contractació de neteja i recollida de residus de les dependències municipals

El nou contracte inclou l'ús de productes menys tòxics i el foment de l'ús de productes de neteja amb ecoetiquetes, la millora de la recollida selectiva interna (fraccions de paper/cartró, vidre, envasos lleugers i matèria

orgànica, a més dels tòners i cartutxos de tinta), l'ús de llapis de memòria, l'ús de gots i tasses propis o la tria de productes amb el mínim d'embalatge.

Introducció d'aliments més sostenibles, solidaris i saludables a les dependències i serveis municipals

Des de 2008, el servei de menjador de les escoles bressol municipals fomenta la incorporació d'aliments procedents de l'agricultura ecològica (verdures i fruites de temporada, cereals, làctics i suc). Alguns contractes de càtering s'adjudiquen a empreses d'inserció social amb un triple valor afegit: ambiental, social i ètic. També s'està treballant per tal que les màquines de beguda i menjar automàtiques de l'Ajuntament contemplin criteris ambientals (com l'agricultura ecològica o l'eficiència energètica de les màquines), socials (productes de comerç just o provinents d'empreses d'inserció) i de salut (begudes amb baix contingut de sucres, suc natural, cereals, galetes integrals, fruita fresca o fruits secs). També s'introdueixen els aliments d'agricultura ecològica i de comerç just en els contractes de cessió d'ús de diferents equipaments públics amb servei de bar com els centres cívics o les guinguetes de la platja.

Compra responsable de roba

S'inclouen criteris ambientals i ètics en els concursos per al subministrament de roba de treball. El vestuari utilitzat minimitza l'ús de substàncies tòxiques durant la

La Xarxa Catalana per a la Compra Pública Ètica està formada per administracions que volen lluitar contra l'explotació laboral dels països empobrits a través del seu consum i les seves compres.

fabricació del teixit i fomenta l'ús de fibres procedents de l'agricultura ecològica. L'Ajuntament també participa en algunes de les iniciatives nacionals i internacionals com el Projecte Landmark, la Campanya Roba Neta i la Xarxa Catalana per a la Compra Pública Ètica.

Compra responsable de fusta

Es promou la incorporació de criteris de sostenibilitat en la compra dels productes de fusta –per a l'espai públic, obres, mobiliari, etc.– que garanteix l'exclusió de la fusta procedent de tals il·legals i prioritza els productes acreditats amb les certificacions més exigents.

Ambientalització de les obres

El Decret per a l'ambientalització de les obres municipals té com a objectiu reduir l'impacte ambiental i social de l'obra pública amb un pressupost igual o superior als 450.000 euros. A més, juntament amb els projectes d'obres es requereix presentar obligatòriament una memòria ambiental on es concreten les mesures encaminades a reduir l'impacte ambiental que l'obra pugui causar.

10.3.2 Gestió eficient de l'aigua i l'energia per a usos municipals

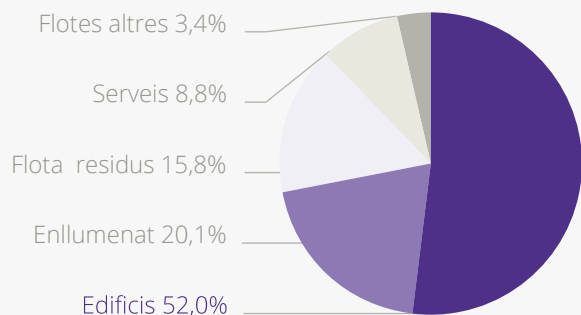

Mesures per a l'estalvi i l'eficiència energètica

D'acord amb els objectius definits en el Pla d'Autosuficiència Energètica de Barcelona, es treballa per racionalitzar l'ús de l'energia en equipaments nous i existents. Altres objectius són reduir l'impacte de la mobilitat municipal i rebaixar la proporció d'energia primària d'origen fòssil amb ampliació de la xarxa actual de centrals fotovoltaïques i solars tèrmiques municipals, la xarxa de calor i fred o l'increment de la contractació del subministrament d'energia produïda per fonts renovables.

El mapa de generació de Barcelona disposa actualment de 44 instal·lacions fotovoltaïques, 167 instal·lacions solars tèrmiques, 1 instal·lació de biomassa, 1 instal·lació híbrida de fotovoltaïca i minieòlica, 2 instal·lacions de fred solar i diverses instal·lacions amb una bomba de calor geotèrmica. La producció d'energia fotovoltaïca del conjunt d'equipaments municipals és de 2.203.978 kWh/any i la de solar tèrmica de 9.573.560 kWh/any.

El consum dels edificis i equipaments propis de l'Ajuntament de Barcelona representa prop del 52% del consum energètic total associat als serveis municipals. El Pla d'Autosuficiència Energètica dels Edificis Municipals (PAEEM) inclou mesures de millora de l'eficiència

El 52% de l'energia municipal és consumida pels edificis.

i l'estalvi energètic i la realització d'obres de millora energètica i d'instal·lacions d'energies renovables, amb l'objectiu de millorar la seva autosuficiència energètica. En aquest sentit, l'Agència d'Energia de Barcelona està portant a terme un projecte de monitoratge del consum energètic de 37 edificis municipals, que corresponen a 46 serveis. Amb aquesta mesura i amb la informació de producció de les instal·lacions fotovoltaïques ubicades en edificis municipals també monitorada es pot avaluar, en continu, el nivell d'autosuficiència energètica dels equipaments.

Mesures per a l'estalvi i la reutilització de l'aigua

D'acord amb la Mesura de govern per impulsar l'ús racional i l'estalvi de l'aigua (2007) s'impulsen mesures per augmentar el reaprofitament de l'aigua freàtica i les aigües residuals tractades per al reg de parcs i jardins,

la neteja de carrers i del clavegueram o les fonts ornamentals, millorar l'eficiència de la xarxa de reg als parcs i jardins i fomentar l'estalvi d'aigua a les dependències i els serveis municipals.

El consum d'aigua de xarxa dels serveis municipals ha disminuït passant de 8.158.331 m³ el 2001 a 5.067.482 m³ el 2013, atès l'augment de l'ús d'aigua freàtica i les millores en la gestió (instal·lació de mecanismes d'estalvi en lavabos i aixetes, ús d'urinaris secs, campanyes de divulgació de consells, etc.).

Mesures per ambientalitzar la mobilitat generada

D'acord amb el Pla de Mobilitat Urbana 2013-2018, la millora ambiental de la mobilitat generada per l'activitat municipal avança en dues línies d'actuació:

→ **Ambientalitzar la flota de vehicles pròpia i de les contractes de serveis.**

La introducció de criteris ambientals en la contracta de neteja i recollida de residus de la ciutat ha permès reduir l'impacte ambiental dels vehicles, ja que un 35% dels vehicles funcionen amb biodièsel, un 35% amb gas natural i un 30% són elèctrics o híbrids. D'altra banda, destaca l'aposta de TMB pels autobusos de gas natural i els híbrids o de BSM per la mobilitat elèctrica. TMB ha incorporat un autobús elèctric 100% de la marca xinesa BYD i dues unitats del model i2e d'Irizar. Es preveu l'arribada de dues unitats de la marca Solaris Urbino 18e articulats el 2015. Per últim, el 2012 es va crear a Barcelona la plataforma [Live+](#) per impulsar el vehicle elèctric i situar la ciutat com a pol d'innovació en mobilitat elèctrica a escala mundial.

→ **Fomentar la mobilitat interna sostenible.** A través del projecte «BICIA't» es promou l'ús de la bicicleta entre el personal municipal.

10.3.3 Integració de la sostenibilitat als esdeveniments i als parcs i jardins de la ciutat

Actes i esdeveniments més sostenibles

Anualment se celebren una gran quantitat d'actes i esdeveniments públics, com les festes de barri. La incorporació de criteris ambientals permet fomentar uns hàbits més sostenibles. Algunes de les accions que es porten a terme són: la prevenció i recollida selectiva de residus, l'ús de productes ecològics i de comerç just o el foment de la mobilitat sostenible.

Gestió i manteniment sostenible de parcs i jardins

Les millores en la gestió i el manteniment dels parcs i jardins de la ciutat inclouen: aplicació de bones pràctiques de jardineria sostenible (selecció d'espècies o ús de productes de procedència ecològica); augment de l'eficiència i l'estalvi d'aigua en el reg, compostatge, etc.; introducció de criteris en la compra de vestuari, mobiliari urbà i vehicles; contractació de serveis a empreses de reinserció laboral o centres especials de treball i incorporació de requisits ambientals en els permisos per a la cessió d'espais per filmacions, festes i altres esdeveniments.

Una de les accions que es duen a terme des de l'Ajuntament de Barcelona per a que els esdeveniments que organitza siguin més sostenibles és la contractació de càterings sostenibles.

10.3.4 L'Ajuntament vol esdevenir smart

Innovació i smartoffice

L'objectiu és fer l'Ajuntament més eficient i productiu a través de la innovació, la creativitat i el talent. L'Ajuntament és pioner en desenvolupar la innovació al servei de la tecnologia i en construir una ciutat de les persones i per a les persones, l'anomenada smart city (*Vegeu apartat 12.3.2 L'aposta per un nou model de governança* ⊕). La introducció de solucions innovadores en la contractació s'ha realitzat a través de les següents iniciatives:

- Activitats de contacte previ amb el mercat per fomentar la introducció de tecnologies innovadores i energèticament eficients en els serveis municipals, per exemple la participació en el projecte internacional SMART-SPP ⊕.
- Introducció de noves eines per gestionar de manera intel·ligent els recursos de la ciutat, com ara el sistema de reg intel·ligent o el nou Pla Director d'Il·luminació per il·luminar de manera més eficient.
- Potenciar la utilització de la ciutat com a laboratori urbà al 22@.
- Introducció de nous projectes com l'OpenData ⊕ o l'eContracte ⊕ per facilitar la consulta i utilització de les dades públiques i fer més eficients els procediments.

10.3.5 Participació, coresponsabilitat i formació per a tots els agents

i Comunicació i sensibilització per fomentar hàbits i comportaments més sostenibles en el dia a dia

La implicació de tots els agents involucrats en l'estratègia d'ambientalització, tant interns com externs, és clau per a l'èxit del Programa A+S. Els principals canals de comunicació i sensibilització utilitzats són: butlletí electrònic periòdic INFO A+S (1.101 subscriptors el 2013), web del Programa A+S [⊕](#), correu de consulta ajuntamentsostenible@bcn.cat, distribució de recursos materials (ecopapereres, safates de reutilització del paper, tasses reutilitzables, etc.) i difusió de materials de comunicació (pòsters, tríptics, etc.).

En el marc de la campanya 'A l'ajuntament com a casa', es pretén sensibilitzar al personal per tal que s'utilitzin només els materials que siguin necessaris i reduir-ne així el volum.

i Formació per assolir el canvi cultural cap a la sostenibilitat

S'imparteixen sessions de formació, es col·labora en l'edició de les guies [⊕](#) d'educació ambiental (Tria sostenible de fusta en elements urbans [⊕](#), Guia de l'oficina verda [⊕](#), Congressos més sostenibles [⊕](#), Hotels més sostenibles [⊕](#), o Festes més sostenibles [⊕](#)) i d'altres publicacions i materials de sensibilització amb l'objectiu d'estendre els exemples d'ambientalització a altres sectors productius.

10.3.6 Pla Estratègic de Sostenibilitat de la Gerència de Prevenció, Seguretat i Mobilitat per a la transició cap a l'economia verda

i Pla Estratègic de Sostenibilitat 2013-2022

La Gerència de Prevenció, Seguretat i Mobilitat (PSM) ha elaborat el Pla Estratègic de Sostenibilitat 2013-2022, el PES, per tal de tendir a un desenvolupament sostenible en les diferents àrees de la seva activitat de forma gradual, transversal i participativa.

La seva finalitat és afavorir la transició envers una economia verda i una ciutat intel·ligent, respectuosa amb el medi ambient i amb els drets socials. Gran part del seu contingut consisteix en aplicar una política de compra

responsable en tots els nivells de la Gerència.

El seu contingut es desenvolupa en més de 100 actuacions agrupades en programes d'actuació i en eixos estratègics (infraestructures, logística, telecomunicacions, mobilitat, comunicació i formació).

10.3.7 La certificació Biosphere avala Barcelona com a destí turístic sostenible

i Certificació "Biosphere World Class Destination"

Barcelona va rebre l'any 2011 aquesta certificació que atorga l'Institut de Turisme Responsable (ITR), entitat associada a la UNESCO i l'Organització Mundial del Turisme (OMT) i membre del Consell Global de Turisme Sostenible (GSTC Global Sustainable Tourism Council), patrocinat per la Fundació de les Nacions Unides. La capital catalana es converteix així en la primera ciutat del món en obtenir la certificació Biosphere, sinònim de gestió turística responsable i destinació turística sostenible en termes econòmics, socioculturals i ambientals. Amb la certificació, juntament amb la implantació del Sistema de Turisme Responsable, s'afavoreix a Barcelona la construcció d'un model turístic de qualitat que potencii l'equilibri entre residents i visitants i que garanteixi la sostenibilitat i continuïtat de l'èxit en el futur d'aquest fenomen. La taxa turística per a pernoctacions a la ciutat, també s'usarà per resoldre reptes ambientals.

10.4 Objectius i mesures de futur

L'ambientalització de l'Ajuntament és una fita a mig i llarg termini (2020), per això en els propers anys es continuarà treballant en diferents àmbits d'actuació per aconseguir-ho.

10.4.1 Barcelona continuarà avançant en l'ambientalització de la seva activitat

Revisió dels objectius estratègics del Programa A+S per alinear-lo amb el nou Compromís

En el nou marc del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2012-2022 s'està revisant el Pla Estratègic del Programa A+S amb la definició de nous objectius:

- Ampliar i potenciar el verd i la biodiversitat en els espais i edificis municipals.
- Promoure una mobilitat interna sostenible.
- Millorar la qualitat ambiental i la salut dels treballadors municipals.

→ Impulsar una organització intel·ligent, eficient i d'emissions zero.

→ Fer un ús racional dels recursos i promoure una compra i contractació responsable.

→ Exercir el bon govern i la responsabilitat social.

→ Garantir el benestar dels treballadors i la cohesió social.

→ Fomentar l'economia verda.

→ Estendre una nova cultura organitzativa interna de la sostenibilitat.

→ Augmentar la resiliència de l'organització i minimitzar la seva petjada ecològica sobre el planeta.

Aquests objectius es concretaran en accions dins les següents línies estratègiques: comunicació, formació i sensibilització, eines de suport, observatori, treball en xarxa, millora continua i assessorament, diferenciació de tres nivells segons el grau d'implicació (lideratge, col·laboració i influència). Els principals eixos estratègics són la contractació responsable (2014-2018) i els plans estratègics sectorials (2015-2022).

Decret de Contractació Responsable

En relació a aquesta nova normativa, que va entrar en vigor el 15 de desembre de 2013, l'Ajuntament de Barcelona definirà, de forma coordinada amb les diferents àrees encarregades, criteris específics per a diversos grups de productes i serveis prioritaris com alimentació, electricitat, vehicles, fusta, roba, etc. Aquests criteris es formalitzaran mitjançant circulars, guies o instruccions que seran d'obligat compliment per a tots els òrgans de contractació.

Definició d'un Pla d'actuació per millorar la sostenibilitat en el funcionament de la Gerència d'Hàbitat Urbà

El Pla Estratègic Hàbitat Urbà més Sostenible 2014-2022, inclourà actuacions per garantir la sostenibilitat en la gestió interna de la gerència de l'organització per tal de tendir a un desenvolupament sostenible en les diferents àrees de la seva activitat de forma gradual, transversal i participativa. Els seus objectius són:

- Ser un bon model en la gestió de l'organització interna, establir processos exemplars i aconseguir que la qualitat ambiental sigui un element de gestió del canvi.

→ Dur a terme actuacions a nivell intern per assolir els objectius estratègics de ciutat i afavorir una economia basada en la innovació, en energies netes i en l'ús eficient dels recursos naturals.

→ Recollir bones pràctiques existents, consolidar processos de millora contínua i generar un marc adequat per a la millora del medi ambient i benestar del personal.

D'entre les possibles actuacions, destaquen: ecoauditories en edificis, gestió de la demanda, monitoratge,

ambientalització de contractes -Smart Tendering-, prevenció de residus en oficines -Circular Procurement-, i mobilitat interna, teleconferències i teletreball.

Implantació del Distintiu de Garantia de Qualitat Ambiental a equipaments culturals

Cinc equipaments culturals -l'Arxiu Històric de la Ciutat, el Museu Frederic Marès, la Biblioteca Pública Arús, el Born Centre Cultural i el Centre de Disseny HUB-, es troben en procés d'obtenció del Distintiu de garantia de qualitat

ambiental per a la categoria d'equipaments culturals. Els objectius d'aquest procés són promoure l'ecoeficiència i la sostenibilitat ambiental en la planificació, projecció i gestió d'aquests serveis, minimitzar els impactes ambientals i promoure el desenvolupament sostenible, més enllà dels requisits derivats del compliment de les normatives vigents. Els criteris ambientals per a l'atorgament del distintiu fan referència a l'estalvi i eficiència energètica, a l'estalvi d'aigua, a la gestió de residus, a les compres, a la mobilitat, a l'ús eficient d'espais, a les qualificacions ambientals, al soroll i vibracions i a la formació ambiental.

El Centre de Disseny HUB es troba en procés d'obtenció del Distintiu de garantia de qualitat ambiental per a la categoria d'equipaments culturals. Alguns dels criteris ambientals aplicats són: sanejament (xarxa separativa per reutilitzar l'aigua pluvial), climatització (recuperació de calor en les plantes refrigeradores, calderes de gas natural...), gestió centralitzada de les instal·lacions, etc.